

> PREMI DE NARRATIVA EXTRAORDINARI "FALSET"

Aquest treball va estar guardonat en el 16è Concurs Literari de Poesia i Narrativa, que se celebra cada any a Falset, com a millor treball de narrativa per a majors de 60 anys. El seu autor és Juan Guasp, de Consell (Illes Balears)

EL NETEJAVIDRES I JO

(LEMA) Caldereta de Ilagosta

(AUTOR) Joan Guasp

(IL·LUSTRACIONS) Natàlia Sanahuges

"Quan facis un dinar o un sopar, no hi cridis els teus amics, ni els teus germans, ni els teus parents, ni veïns rics, no sigui que ells et tornin a convidar, i en tinguis ja la recompensa. Al contrari: quan facis un convidat, crida-hi pobres, esguerrats, coixos, cecs; i seràs sortat perquè no te'n poden recompensar, i et serà recompensat en la resurrecció dels justos".

Lluc 14, 12-14

Ja fa dos anys que visc sol amb el meu pare. Jo vivia sol, però des que morí la mare, el pare viu amb mi i tenc cura d'ell. Té setanta anys i tota la vida ha tingut problemes d'esquena. De jove l'operaren unes quantes vegades de diferents trencaments discals i està fet una carrossa. Gairebé no pot caminar sense ajuda, però sí que encara és mínimament autònom. No cal que l'ajudin per menjar ni per vestir-se, ni fins i tot per rentar-se dins la banyera o per donar-se una dutxa. Encara que és millor que no visqui sol. Havia pensat d'ingressar-lo en una residència de gent gran, però he preferit que s'estàs al meu costat: així ens feim companyia un a l'altre. Ell té un caràcter molt agradable, mai no es queixa de res, ni gemega. Tot al contrari. Sempre està de bon humor, el visiten alguns amics, conta acudits i té una memòria prodigiosa, tot i que només recorda el que vol, és a dir, els moments més feliços de la seva vida.

Però aquest migdia, quan dinàvem ell i jo, tot sols com sempre, dins la cuina espaiosa de ca nostra, no s'ha trobat bé. Ha dit que li costava molt alenar. S'ha posat la mà al pit i ha dit que sentia un dolor molt intens. Jo m'he espantat.

Així com he pogut l'he tret de casa i l'he arrossegat fins al cotxe, aparcat al carrer davant el portal de ca nostra. L'he ficat dins i m'he dirigit cap al nou hospital de Son Llätzer. Nosaltres vivim al final del carrer Manuel Azaña, a dues passes de la Delegació de Trànsit. Així que l'hospital és a prop. He anat ràpid. Però abans d'entrar a la Via de Cintura, he trobat el semàfor en vermell. M'he posat nerviós. Volia arribar aviat a Son Llätzer. He mirat mon pare i semblava que s'estava morint. Blanc com el referit. No sé d'on ha comparegut un home jove, de pell fosca, que ha començat a netejar el vidre del parabrises. Això m'ha molestat. L'he fet fora del meu vidre amb un gest, però ell ha acabat la seva feina i m'ha allargat la mà. Li he donat un euro i he sortit a tota velocitat quan el semàfor s'ha posat verd.

Sort que m'han atès de seguida, quan he entrat amb el meu pare a Urgències de l'hospital. Han assegut mon pare en una cadira de rodes i l'han posat dins un ascensor. A la recepció m'han demanat les seves dades. Quan m'han dit que els presentàs la targeta de la seguretat social m'he adonat que no la portava a sobre. Era natural, amb les presses no hi havia parat esment. M'han suggerit que si no vivia lluny de l'hospital anàs a cercar-la. I ja que havia d'estar esperant a la sala d'espera he decidit tornar-me'n a casa a cercar la targeta.

Abans d'arribar a ca meua, a l'enllaç de la Via de Cintura amb el carrer de Manuel Azaña, davant la Delegació Provincial de Trànsit, he tornat a trobar el semàfor en vermell. Bé, ara no tenia pressa. Així que no calia posar-me nerviós. He mirat pel meu costat dret i he vist que s'acostava el mateix netejavidres d'abans. S'ha posat a fer-me net el vidre del parabrises que encara no feia ni mitja hora que ell mateix m'havia netejat. Li he dit amb les mans que no ho fes. Però ell no s'ha donat per al·ludit. Amb una esponja ha ensabonat el vidre i després l'ha eixugat amb un pedaç groc, una badana. M'ha allargat el braç. Amb resignació li he tornat a dipositar un euro dins la mà.

No trobava la targeta de la seguretat social. He obert tots els calaixos de l'habitació del pare. Fins que ha aparegut en el butxacó d'una de les seves americanes. He sospirat i m'he tornat posar dins el cotxe per anar un altre cop a Son Llätzer. Ja és mala sort, però el semàfor de la cruïlla amb la Via de Cintura tornava a estar de color vermell. Potser pensareu que exagero, però no dic res més que la veritat. L'home de l'esponja i la badana groga s'ha tornat a posar a netejar-me el vidre del parabrises. Que no, que no, li he dit. Que tu mateix l'has netejat ja dues vegades avui! Però com si ho digués a la moixa. Ell ha fet el que havia de fer. M'ha allargat la mà amb un somriure. Jo no m'he mostrat gaire amable, però així i tot li he entregat el tercer euro de la meua butxaca.

A Son Llàtzer, després d'entregar la targeta de la seguretat social, m'han fet esperar més de dues hores. A tres quarts de sis de la tarda m'han cridat a recepció per dir-me que mon pare havia patit un infart i que l'havien ingressat a la Unitat de Cures Intensives. De moment jo no el podia veure.

Me n'he tornat a casa. Què havia de fer a Son Llàtzer? He pensat que per estar a la sala d'espera sense fer res podia estar a ca meva davant la televisió.

Ara ve el millor de tot. Quan he arribat al semàfor de sempre, l'únic que com ja sabeu hi ha entre el carrer de Manuel Azaña i l'hospital de Son Llàtzer, m'he hagut d'aturar. Estava vermell. I al costat del semàfor, esperant-me, hi havia el meu amic el netejavidres. Abans de fer la primera passa, amb la mirada, ja li he dit que no s'acostàs al meu cotxe. He aixecat les mans fent-li indicacions en contra de la seva decisió. Fins i tot he abaixat el vidre lateral per cridar que no ho fes. Tot debades. M'ha tornat a netejar el vidre del parabrises per quarta vegada. Però que no veia que el vidre no podia estar més net del que estava? Si era ell mateix qui l'havia netejat tres vegades abans! No, ell devia pensar que no estava suficient net. Venga sabó i aigua, esponja i badana. Per recollir al final un altre euro.

A la tele la programació de la meva cadena preferida, TV3, era insípida en aquell moment i, a les altres cadenes, no hi ha hagut cap pel·lícula que fos del meu grat. Ni cap altre programa de cap altra cadena que em fes ganes. El que passava és que jo no em podia concentrar. Pensava en el pare. Me l'imaginava fent l'últim alè, sol dins un compartiment de la UCI i enxufat a vint tubs de

diferent color i grossària. I jo a ca meva i seva, a ca nostra, mirant la tele! Així mateix havia estat ben insensat anant-me de l'hospital.

He tornat a sortir al carrer i m'he tornat a ficar dins el cotxe. M'he dirigit a Son Llàtzer. Semàfor en vermell. Delegació Provincial de Trànsit. Netejador de parabrises. Esponja. Sabó. Badana. Euro.

Fins a la posta de sol, per una causa o altra, he passat per la cruïlla del carrer Manuel Azaña i Via de Cintura més de deu vegades, entre anades i vengudes. Cap vegada l'he glapit en verd. Sempre en vermell. Cada cop se m'ha acostat el netejavidres de color fosc i m'ha fregat l'esponja i la badana per la cara. Fins i tot he pogut intercanviar amb ell unes quantes paraules. Ara ja sé que és un immigrant. Que és peruà. Que fa dos mesos que va arribar a Mallorca i que encara no ha trobat feina. Espera que a començaments de març, ja molt a prop de Setmana Santa i a punt de l'obertura de molts establiments hotelers, en trobi. És casat i té dos fills. Un de tres anys i un altre d'un. Quan ell trobi feina enviarà a demanar la dona i els fills perquè vinguin a l'illa a viure amb ell.

Coixeja una mica de la cama esquerra. M'ha dit que va patir un accident laboral a l'interior d'una mina de carbó, al seu país, quan només tenia nou anys. Ara en té vint-i-vuit. Es diu Hugo, però li puc dir Huguito.

Sembla que ens hem fet amics. Això és el que sembla.

A la fi m'han informat detingudament de tot el que té mon pare. No és res greu. Ha d'estar en observació uns quants dies. Però segurament que demà mateix "el pujarem a planta", m'han dit. Això significa que ja no li caldrà la UCI i que tindrà una habitació per a ell i jo li podré fer companyia al seu costat. Me'n vaig tranquil a casa.

Gairebé ja és de nit. Vaig a poca velocitat, encara que hi ha molt de trànsit i tothom sembla frisar molt. Però jo ja no tenc cap pressa. Ni cap nervi. Estic relaxat del tot. Arribo a la cruïlla de la Via de Cintura amb el carrer Manuel Azaña.

Semàfor en vermell.

El meu "amic" netejavidres em surt a camí.

No. Ara no. De cap manera. Ara ja no tenc cap pressa, i si he d'enfrontar-me a tu ho faré. Passi el que passi no deixaré que em netegis el vidre, Huguïto. No ho consentiré de cap manera. Ell insisteix. Diu que ha vist una taqueta de brutícia en un angle.

És igual, li dic. Vol netejar la taqueta. De totes totes.

Li dic que és molt maldestre. Has estat tot l'horabaixa netejant-me el vidre més de deu vegades i encara queda una taqueta? Incompetent! Això és el que ets. Fuig. Fuig de davant meu. Vés-te'n, vés-te'n!

Tot és debades. Vol netejar-me el vidre per última vegada. Però jo sóc més tossut que ell. Obro la porta i baixo del cotxe. M'és igual si el semàfor ja s'ha posat verd. Li he de dir el que sento a aquest coix del Perú!

- No veus que ja n'estic tip de tu? No veus que t'he consentit el que ningú hauria estat capaç de consentir-te? -li dic amb la meua millor modalitat mallorquina del català.

- **Perdone, compadre. No me dé limosna si no quiere, pero déjeme que le quite esta pequeña manchita del cristal. No podría dormir tranquilo esta noche si no lo hiciera, compadrito.** -diu ell, amb la seva veu melodiosa i la seva peculiar modalitat peruana del castellà.

- He dit que te'n vagis! Vés-te'n! -no puc deixar de cridar jo una vegada i una altra, mentre ell no para de dir-me *compadresito*.

- Fuig de davant mi! Fuig! I no tornis a dir-me *compadresito* pus més!

Deu fer més d'un minut que el semàfor està verd. Darrere meu s'ha format una llarga cua de cotxes. La majoria d'ells fan sonar els clàxons. Jo li dic al netejavidres que si no veu el que està passant per culpa d'ell. Ell sembla no adonar-se de res. El semàfor es torna a posar vermell. Els conductors semblen posar-se una mica més tranquils amb el canvi de color. Però quan es torna a posar verd, tots tornen a fer sonar els seus clàxons. Alguns baixen del cotxe i vénen cap on ens trobam el netejavidres i jo. Intervenien. Criden. Ens insulten. Jo dic que la culpa no és meua. És d'ell. I l'assenyalo una vegada i una altra. De l'altra direcció també hi ha la circulació aturada. La gent vol saber què passa. Els conductors abandonen els seus vehicles i s'acosten corrent.

Tothom crida. Tothom insulta tothom. Sento que algú crida més que ningú: "El netejavidres! Ell ho ha començat tot!" Tots es tiren a sobre del peruà. Ja no només l'insulten. Els més inconsiderats intenten agredir-lo físicament.

Així com puc agafo la mà del netejavidres, la mateixa que s'ha embutxacat tots els meus euros aquella tarda. L'estiro cap a mi. Ve acompanyada del cos. Empento com puc el peruà dins el meu cotxe. Jo salto al volant. Engego el motor i surto disparat cap al polígon de Llevant. No puc anar-me'n a casa amb el netejavidres. Sortiré cap a la rotonda de can Blau. Pel retrovisor veig que a darrere tothom s'està barallant. Hi ha gent per terra. Alguns es peguen. Jo pitjo l'accelerador per fugir d'aquell indret de bojos. A la fi veig la rotonda. On vaig? Em dirigeixo cap a es Molinar. A tota pastilla. El peruà no diu res. Està arrufat dins el seient. Gemega d'un cop a les costelles que algú li ha etzibat. Més te'n mereixes, dic jo en el meu interior. Entro dins es Molinar. Cap a es coll d'en Rebassa. Cap a cala Gamba. A la placeta del Club Nàutic freno i paro. Bajo del cotxe. Dic al peruà que baixi. Tanco el cotxe. Entram al restaurant i ens seiem a una taula. Se'ns acosta un cambrer.

- Vénen a sopar els senyors?

- Sí -dic jo.

Faig un cop d'ull al peruà, interrogant-lo amb la mirada si té gana. Sí que en té.

- **Què quieres para cenar, compadrito?** -li pregunto amb la meua millor modalitat peruana del castellà i un somriure esbiaixat.

- Caldereta de llagosta -contesta ell amb el seu incipient català de Mallorca.

No m'ho puc acabar de creure. Déu n'hi do amb el meu amic Huguïto! ■